Она юртинг — олтин бешигинг

ТОНГ ЮЛДУЗИ

Ўзбекистон болалари ва ўсмирларининг газетаси

Газета 1929 йил 1 августдан чиқа бошлаган | № 101 (6843) 1997 йил 27 декабрь шанба | Сотувда эркин нархда

1998 йил — Оила йили

ОЛМОСБЕКНИНГ ОЛМОСИ

Сиз Намангандаги Олмос қишлоғи ҳақида эшитган бўлсангиз керак. Мен ўша қишлоқда яшайман. Дадамнинг айтишларича бизнинг боболаримиз ҳам асли шу ерда туғилиб ўсишган. Бизнинг оиламиз аъзолари бир-бирлари билан иноқ-тотув яшашади. Аям баъзан кулиб: «бизнинг оиламиз кичкина Ўзбекистон», — дейдилар. Менинг дадажоним билан аяжоним шифокор бўлиб ишлашади. Опам — Наргиза журналист, Нилуфар опам эса тарихчи. Синглим Нигора ва укам Хуршидбеклар ҳам ҳали мактабда ўқишади. Мен келгуси йил мактабни тугатиб, албатта Тошкентдаги Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетига кириб ўқимоқчиман. Биз ҳар кеча оиламиз билан йиғилишиб, суҳбатлар қурамиз. Ушанда дадам ҳаммамизни ўз ўртоқларимизга меҳрибон бўлишга, уларга қийналиб қолганда кўмаклашишга, ҳамиша тайёр туришга ундайдилар. Мен синфимиздаги барча болалар билан дўстман. Бир синфдошим инглиз тили фанидан жуда ёмон ўқирди. Инглиз тилини яхши ўзлаштирганим туфайли бу фандан ҳамма баҳоларим аъло. Ушa синфдош дўстимга дарсдан сўнг қолиб, шу тилда билмаганларимни ўргатдим. Ҳозир ўртоғим ҳам аъло баҳоларда ўқияпти. Негадир машҳур кишилар ҳақида ўқиганимда менинг ҳам келажакда жуда таниқли одам бўлгим келади. Бир куни адабиёт ўқитувчимизга машҳур бўлиш учун нима қилиш керак? деган савол бердим. Улар менга шундай дедилар:

«Номи қолган барча инсонлар аввало қўрқмас, қолаверса ҳақиқатни таниган кишилар бўлганлар. Билимни чуқур эгаллаш ҳам машаққатли меҳнатдир. Бу меҳнатдан қўрқмасдан илм чўққиларини дадил забт этиш барчага яхшилик қилиш инсонга шуҳрат олиб келади, ўғлим. Сен ватанингни шундай севгинки, эртага унинг яхши ва ёмон кунида бирдай елка тутгин. Келажакда ким бўлишингдан қатъий назар туғилган қишлоғингни унутма. У ерда сени вояга етказган одамлар яшашини ёдингда тут. Сен ҳалол виждон билан барчага баробар қайишсанг, одамлар ортингдан сен ва сен туғилган юрт ҳақида фахрланиб, Олмосбекнинг олмоси десинлар».

Ўқитувчимизнинг бу гапларидан руҳланиб кетдим. Ҳозир бор имкониятларимни ишга солиб, барча фанларни чуқур ўрганишга киришганман. Илм ўрганиш баробарида барча дўстларимга ёрдам керак бўлганда бош тортмай кўмаклашаман, ўртоқларимнинг ота-онаси ҳам мендан хурсанд. Сиз бу бола ҳадеб ўзини мақтайверар экан деб ўйларсиз. Ҳеч ҳам ундай эмас. Мен фақат бор нарсалар ҳақида ёзяпман, холос. Дадам бизга ҳамма яхши воқеа ҳодисаларнинг илдизи ростликдадир, деб кўп таъкидлайдилар. Дадам ва онам касбдош бўлганликлари учун ҳам хизмат вазифалари юзасидан жуда кўп масалаларнинг устида бош қотиришади. Баъзан уларнинг баъзи бир шифокорларнинг лоқайдлигидан хуноб бўлиб гапирганларини эшитиб қоламан. Ушанда дадажоним ва аяжонимнинг ўз касбларини сидқидилдан яхши кўришларини, халқнинг хизматига ҳамиша ҳалоллик билан ёндошишларини кўриб ич-ичимдан суюниб кетаман. Бутун қишлоғимиз аҳли бизнинг оиламизни ҳурмат қилишади. Бу албатта дадам билан аямнинг халққа беминнат хизматларининг самарасидир. Ҳамқишлоқларимиздан бирортаси бетоб бўлиб қолса ярим тунда ҳам уларни олиб кетишади. Тонгга яқин уйга кириб келишар экан, уларнинг юзларида хорғинликдан шодлик аломатларини кўриб, демак беморнинг аҳволи яхши томонга ўзгарибди, деб ўйлаймиз. Узун қиш кечаларида аяжоним ва дадажоним бизни атрофларига йиғиб, дўстлик, эзгулик, одамгарчилик ҳақида ҳикоятлар айтиб берадилар. Улардан эшитган бир ривоятни айтиб бермоқчиман. Дунёдаги барча одам дўст тутинмоқни одат қилмоғи лозим. Зеро дўсти кўп одамнинг айби, камчилиги оз бўлади. Энг кучли одам— дўсти кўп одамдир.

Бир кун Искандардан сўрашибди. «Сиз озгина маблағ билан бутун дунёнинг ярмини эгалладингиз. Бунинг сабаби нимада?»

— Мен барча душманларимни меҳр билан енгдим. Дўстларимни эса садоқат билан кўпайтирдим». — деб жавоб берибди Искандар. Менга бу ривоят ёққанлиги сабабли кўп жойларда такрорлаб юраман. Бизнинг жонажон Ўзбекистонимиз бир кун бориб, дунёдаги энг кучли ва буюк миллатга айланади. Зеро, бизнинг ватанимиз дўстлик эътиқод ва инсонийлик туйғуларига асосланган. Бизнинг оиламиз билан дўст оилалар жуда кўп. Мабода сиз ҳам оиламиз билан дўстлашмоқчи бўлсангиз, албатта менга хат ёзинг.

Олмосбек МАМАТРАҲИМОВ,
Наманган вилояти Чуст туманидаги 17 мактабнинг 11 синф ўқувчиси

ХОРИЖДА ИШЛАНГАН ВЕЛОСИПЕД КИМНИКИ?

«Бўш ўтирма»й билимдонлигини оширган тенгдошингиз — Дурдонаники!

Дурдона Валихонова Қўқон шаҳридаги 9-мактаб-интернатнинг 7-«б» синфида ўқир экан. Тўрт босқичдан иборат «Бўш ўтирма» саҳифасининг саволларига жавоб йўллаб энг юқори — 78 балл тўплади!

Одил ҳакам ҳайъати аъзолари Дурдонани ютуқ билан қутлаб, ўқиш ва ҳаётда ҳамиша ҳамма ҳавас қиладиган инсон бўлишини тилайди.

Иккинчи ва учинчи ўринни олиб, қимматбаҳо совғаларга эга бўлган тенгдошларингиз ким экан?— деб саҳифа ташкилотчиси, болажон журналист Суннатилла ҚУЗИЕВдан сўрадик.

—2-ўрин Наманган вилояти, Уйчи туманидаги 1-ўрта мактабнинг 8-синф ўқувчиси Баҳром Умаровга насиб бўлди. У Дурдонадан уч балл кам тўплади. Тошкент Давлат иқтисодиёт университети қошидаги лицей ўқувчиси Дилшод Муллабоев эса 74 балл йиғди. Демак, ўз-ўзидан маълум, Баҳромжон иккинчи, Дилшод эса учинчи совғани олади.

Пайтдан фойдаланиб Суннатилла акадан «Сиз «Катта танаффус» кўрсатувининг ташкилотчисисиз. Болаларга манзур бўлган кўрсатув нега кўрсатилмай қўйилди?» — деб ҳам сўрадик.

— Уни шакл ва мазмун жиҳатдан бир-бирига ўхшаб қолаётганини сезиб биз ҳам танаффус қилдик,— деди у. — Янги йилдан бошлаб янги куч ва ғайрат билан кўрсатувни давом эттирамиз. «Катта танаффус Қорбоболар саргузашти» номли бир ярим соат давом этадиган кўрсатув янги йилда эфирга узатилади. Болалар янги қўшиқлар эшитадилар, эҳтимол, у қўшиқларни ўрганиб келажакда куйлай бошларлар...

Суҳбатимизнинг давомини янги йилда ўқийсиз.

Ғолибларни қутлаймиз

«Бўш ўтирма» саҳифасининг ғолибларини 29 декабр, душанба куни соат 10.00 да «Тонг юлдузи» таҳририятида кутамиз. Шу куни «Баракат» СО ЛТД фирмаси совғасини «Олмазор» супер- маркети директори Тўлқин ака Бекмуҳамедов топширади.

Юрган—дарё

МОВАРАУННАҲРНИНГ КЎЗИ—САМАРҚАНД!

Самарқанд! Мозийдан афсоналар сўйлагувчи қадим юрт.

Самарқанд! Не-не даҳоларнинг муборак қадамлари билан ёришган табаррук тупроқ...

Самарқанднинг тарих нафаслари уфуриб турган қадим йўлларидан кетарканман, беихтиёр хаёлимдан шундай залворли ўйлар кечди. Ва шу ёруғ ўйлар таъсирида Самарқанд вилоят Халқ таълими бош бошқармасига кириб бордим. Ва бош мутахассис, обуна ишлари бўйича масъул раҳбар Жамолиддин ака Фозилов билан суҳбатлашдим:

— Самарқанд азалдан бутун Шарқда маданият ва маънавият бешиги бўлиб келган. Албатта келажакда ҳам шундай бўлиб қолиши керак. Бунинг учун эса биз аввало ишни маориф соҳасидан бошламоғимиз лозим. Зеро, ҳар қандай юксалиш ва тараққиётнинг асосида таълим ва тарбия ётади. Чунки мустақил Ўзбекистоннинг болалари бугун жаҳон айвонида юз бераётган ҳар бир ҳодисани аниқ ва тўғри баҳолай олишлари, дунёдаги ҳар бир оламшумул янгиликларда бевосита иштирок этишлари шартдир. Бу ўринда эса газетанинг хизмати беқиёс. Кундалик хабарлар, маданият, маънавият, илм-фан, санъат ва бошқа соҳаларда юз бераётган янгиликлар ва ўзгаришларни етказишда газета болажонларимиз учун беминнат дастёр ҳисобланади. Мана менинг қўлимда 1997 йил 7 декабргача бўлган аниқ маълумот бор. Шунга қараб айтадиган бўлсам, «Тонг юлдузи»га умумий обуна сони 2266 тадан ошган. Мен албатта бу билан энди обунани йиғиштириб қўямиз демоқчи эмасман, чунки бизнинг йиллик режамиз аслида 3336 тани ташкил қилади. Бизнинг вилоятимизда жами 1162 мактаб ва 628 минг ўқувчи бор. Албатта 628 минг ўқувчига 3336 та газета камлик қилади. Шунинг учун ҳам бор имкониятларимизни ишга солиб қўлдан келгунча ҳаракат қилаяпмиз.

Биз эса, газетамизнинг 1997 йил, 8 ноябр сонида «25 минг 500 та «Тонг юлдузи» га обуна бўлса бўладими? 17 минг ўқувчи «Тонг юлдузи» ўқийдиган сурхондарёликлардан бизнинг қаеримиз кам?», деган ваъдани берган бошқарма бошлиғи Абдумалик Мажидов гапини эслаб ичимизда кулиб турардик.

Биз ўша куни Самарқанд вилоят болалар ижодиёти маркази қошида ташкил этилган «Наъматак» ёш ижодкорлар тўгарагининг раҳбари, сизга яхши таниш шоир бобонгиз Олқор Дамин билан биргаликда вилоятдаги энг намунали мактаблардан бири бўлган Самарқанд шаҳар Боғишамол туманидаги Б. Суровцев номли 45-ўрта мактабда бўлдик. Мактаб ўрис ва ўзбек тилига асосланган бўлиб, унда 1400 ўқувчи таълим оларкан. Мактабда таълим- тарбия ишлари жуда зўр йўлга қўйилган. Мактаб директори Ирина Дмитриевна Афанасьеванинг айтишига қараганда шу мактабнинг собиқ ўқувчилари Гулноза Йўлдошева ва Фурқат Шарафиддиновлар Америкадаги иқтисодиёт ва тиббиёт дорилфунининг пешқадам талабаларидан бири эканлар. Ҳамма иш жойидаю, лекин обуна масаласига келадиган бўлсак....

Мана шундай 1400 ўқувчи ва 96 ўқитувчидан иборат ва намунали мактабда «Тонг юлдузи» газетасига бирортаям обуна бўлинмаган.

ИСТЕЪДОДЛАР КЎПАЯВЕРСИН

Шунақа қилиб десангиз 45-мактабдан кайфиятимиз тушиброқ чиқдигу, Боғишамол туманидаги тожик тилига ихтисослаштирилган 8-ўрта мактабга йўл олдик. Негадир мактаб ҳовлисида ҳам, синф хоналарида ҳам ҳеч ким кўринмасди. Аввалига роса ҳайрон бўлдик. Чунки дарслар тугаган десак, ҳали унга анча эрта, қолаверса бу мактабда дарслар тўлиқ 2 сменада олиб борилади.

Ўйланиб тургандик, бизни мактабнинг ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчиси Сора опа Шарипова мактаб клубига бошлаб бордилар.

У ерда «ЁШ ИСТЕЪДОДЛАРНИ ИЗЛАЙМИЗ» деган кўрик-конкурс ўтказилаётган бўлиб, мактаб директори Акбар ака Ибодов конкурсга ҳакамлик қилаётган эканлар.

У жуда ажойиб руҳда бўлиб ўтди. Кўрик тугагач биз Акбар ака билан обунанинг бориши тўғрисида суҳбатлашарканмиз, кўнглимиз ёришиб кетди. У кишининг айтишларига қараганда то бугунга қадар биргина «Тонг юлдузи»нинг ўзига обуна сони 270 тага етказилибди. Мактабда 820 ўқувчи борлигини ҳисобга оладиган бўлсак, бу жуда қувонарли ҳолдир.

Сафаримиз қариб Самарқанддан қайтарканмиз беғубор болаларнинг кўзларида кулган шодлик нурларини кўриб, бу қадим элнинг бугуни ёруғ, эртаси ундан-да чароғон бўлишига чин дилдан иймон келтирдик. Зеро, Самарқанд Улуғбекнинг тийрак нигоҳлари билан она Туронимизга ёғду сочган муаззам машъал, қадим китобларда ёзилганидек: «Мовароуннаҳрнинг кўзи, юраги, бу азим Самарқанддир!».

ИЛЛО, АБАДИЙ ШУНДАЙ БЎЛИБ ҚОЛАЖАК!

Муҳаббат МАҚСУДОВА,
Санобар МЕҲМОНОВА

САМАРҚАНД БОЛАЛАРИ ҲАҚИДАГИ САҲИФАМИЗНИ ЯНГИ ЙИЛДА ЎҚИЙСИЗ.

ЯНГИ ЙИЛДАН БОШЛАБ...

Обуна-98

Таҳририятимизга келаётган хатлар, хабарлар ва қўнғироқларнинг кети узилмайди. Энг қувончлиси улар ичида газетамизнинг обунасига мухлисларимизнинг бефарқ эмасликлари ва бунга қайғураётган жонкуярларимиз анчани ташкил қилишидир. Хатлар орасида газетамизни лотин ҳарфларда ўқиш истагини билдирган мухлисларимиз ҳам талайгина. «Мен ўзим рўзнома ва ойномаларни тарқатаман,—деб ёзади тошкентлик Тўхтахон ая,—яп-янги соң рўзномаларнинг ҳаммасини бирма-бир қараб чиқаман. Лотин имлосидаги мақолаларнинг барчасини албатта ўқийман. Сизлардан илтимос, лотин имлосида мақолалар бериб боргансизлар, набираларим билан маза қилиб ўқир эдик.»

Таҳририятдан:

Ўқувчиларимизнинг ёши, қизиқишларини ўрганиб чиққан ҳолда газетамизнинг янги йил сонларидан бошлаб лотин алифбосидаги материаллар бериб борамиз. Сиз азиз мухлислардан эса янада кўпроқ мактублар кутиб қоламиз.

Тошкент вилояти Юқори Чирчиқ тумани мактабларида

АЛИФБЕ БАЙРАМИ

Юқори Чирчиқ туманидаги барча мактабларининг 1-синф ўқувчилари ўртасида «Лотин алифбосини ўрганамиз» мавзусида байрам тадбирлари зўр қизиқиш билан ўтказилмоқда.

Куни кеча тумандаги 20-ўрта мактабнинг 1-синф ўқувчилари томонидан ўтказилган тадбир ҳам узоқ вақтгача улар ёдидан чиқмайдиган бўлди.

Ушбу тадбирда жажжи ўқувчилар жонли театрлаштирилган саҳна кўринишлари, шеър ва рақсларини ижро этишди.

Байрам тадбирини мазмунли ва мароқли ўтишида мактабнинг бошланғич синф бўйича илмий бўлим мудири Шарифа Бадалова, бошланғич синф ўқитувчиси «Шуҳрат» медали соҳиби Иноят Мавлоноваларнинг хизматлари катта бўлди.

Қизиқарли ва мароқли кечада иштирок этган ўқувчиларнинг ота-оналари ҳам оламолам таассуротлар билан қайтишди.

ҚОНУН ВА БЎЛАЖАК ЁШЛАР

4-ўрта мактабда «Қонун ва бўлажак ёшлар» номли тадбир бўлиб ўтди.

Қизиқарли ва баҳс-мунозараларга бой бўлган ушбу тадбир икки босқичда ўтказилди. Биринчи босқичда ўқувчилар «Қонун ва бўлажак ёшлар» мавзусида баён ёзишган бўлсалар, иккинчи босқичда эса тарих, ҳуқуқшунослик, адабиёт ва бошқа фанлар асосида тузилган саволлар бўйича баҳо олиб боришди. Ушбу тадбирда юқори синф ўқувчилари Мадина Раҳмонбердиева ва Шоҳсанам Қурбонбоевалар ҳаммадан кучли эканликларини намойиш қилишиб, ҳакамлар томонидан ғолиб, деб топилишди.

Тадбирни мароқли ва мазмунли ўтишида мактабнинг «Маънавият ва маърифат» бўйича директор муовини Нишонгул Қаюмқулова, мактаб етакчиси Дилфуза Рисқулова, ўқитувчилардан Абдували Тоғаев, Тоштемир Тўйчиевларнинг хизматлари катта бўлди.

Латифжон МАНСУРОВ,
Кавардон қишлоғи

Акс садо

ОРАСТАЛИК — СОҒЛОМ ВУЖУД, СОҒЛОМ АҚЛДИР

Биз «Тонг юлдузи»нинг ҳар бир сонини орзиқиб кутамиз. Синфимизда ҳар шанба куни ўтказиладиган тарбиявий соатда газетада берилган мақолаларни биргаликда ўқиб, ўзаро мунозаралар ўтказамиз. Ўтган шанбада бўлган тарбиявий соатда рўзнома саҳифасида берилган «Озоннинг кушандаси бўлмасин хазон» деб номланган тенгдошимиз Дилнозахон Мусажонованинг мақоласини синфимиз ўқувчилари билан биргаликда ўқиб чиқдик. Ушбу мақола юзасидан қизғин баҳс ва суҳбат бўлиб ўтди. Атроф-муҳитни ҳимоя қилиш ҳар биримизнинг вазифамиз эканлигини тушунган ҳолда, мактабимиз атрофида тозалаш ишларини бажардик. Дилнозахон ҳовлида яшар эканлар. Биз эса кўп қаватли уйда истиқомат қиламиз. Бизнинг уйда турли миллат кишилари, турли тоифадаги оилалар яшашади. Баъзиларининг уйларига кирсангиз, безатилган хоналарни кўриб, ўзингизни музейдагидек ҳис қиласиз. Лекин кўчага чиқсангиз кўнглингиз хира бўлади. Ахлатлар ахлат яшиклари у ёқда турсин одамлар ўтадиган йўлаклардан тортиб машиналар қатнайдиган катта кўчагача тўлиб-тошиб ётади. Баъзи уйинқароқ болалар ахлатларни ёқиб юборишади. Натижада чидаб бўлмас даражадаги сассиқ тутун уйларнинг ичигача кириб нафасингизни қайтаради. Тўғри, ахлат ташувчи амакилар онда-сонда бўлса ҳам ахлатларни машиналарга ортиб (шунда ҳам ҳаммасини эмас) аллақаергадир олиб кетишади. Лекин бу иш фақат ахлат ташувчиларнинг иши деб, қараб ўтирсак бўлмайдику ахир. Маҳаллаларда ҳафтада бўлмаса ҳам, ойда бир шанбалик ўтказилиб, ҳеч бўлмаса одамлар ўзлари яшайдиган уйлари атрофини тозалашса атроф-муҳитни муҳофазасига оз бўлсада ҳисса қўшган бўлардилар. Доно халқимизнинг «Ифлослик — қаҳатчилик келтиради», — деган ибратли нақли бор. Шундай экан, «Тонг юлдузи» орқали ўз тенгдошларимиз, қуйинги барча юртдошларимизга айтар сўзимиз:

КЕЛИНГЛАР, ҲАР БИРИМИЗ ЎЗ ТУРГАН УЙИМИЗНИ, КЎЧАЛАРИМИЗНИ, МАҲАЛЛА ВА ШАҲАРЛАРИМИЗНИНГ ТОЗАЛИГИГА ЭРИШАЙЛИК!

ОРАСТАЛИК — БУ ГЎЗАЛЛИКДИР!

ОРАСТАЛИК — БУ СОҒЛОМ ВУЖУД, СОҒЛОМ АҚЛДИР!

ШУ БИЛАН БИРГА ЭНГ КАТТА БОЙЛИГИМИЗДИР!

ДАДАХОНОВА, ТУРДИЕВА, СОЛИЕВА, ҒОФУРОВА, РЎЗИЕВ, АЛИМОВА, ҲУСАИНОВА ва бошқалар, Андижон шаҳар Бўстон даҳаси 6-мактабнинг 8- «К» синф ўқувчилари

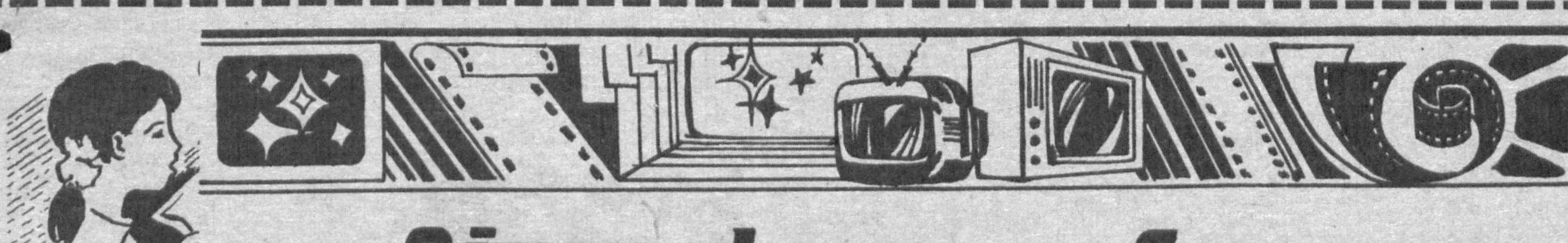

«Ойнаи жаҳон» — болаларга

Азиз ўқувчилар! Мана мактабларда иккинчи чорак тугаб, биринкетин қишки таътилга ҳам чиқаяпсиз. Бизга қадрдон бўлиб қолган 1997 ЙИЛНИНГ СЎНГГИ кунлари ҳам ўтиб бораяпти. Календарнинг сўнгги варағини йиртиш кимларга насиб бўлади? Ўзбекистон телевидениеси «Болалар» муҳарририятининг 1997 йил 31 декабрь куни бериладиган кўрсатуви «Календарнинг сўнгги варағи» деб номланади. Экранда календар жонланиб ўтган йилимиз сарҳисоб қилинади. Кўрсатувда Республикамизнинг турли вилоятларидан келган иқтидорли ўқувчилар, Халқаро болалар кўрик-танловида эришган ютуқлари ҳақида сўзлаб берадилар. Кўрсатув сўнгида календарнинг сўнгги варағини йиртиш бахтига муяссар бўлган ўқувчи билаң танишасиз.

«Болалар» муҳарририяти сиз азиз ўқувчиларнинг қишки таътилингизни қувноқ ўтказиш учун талайгина кўрсатувлар тайёрлашди. «Цирк, цирк, цирк!» деб номланган кўрсатувда сизларга «Циркда арча байрами» намойиш этилади. Унда сиз цирк масхарабозлари, сеҳргару афсунгарлар, сим дор устида қушдек учиб, мураккаб машқларни бажараётган ҳаво гимнастлари, турли ҳайвонларни ўргатиб, ажойиб томошалар кўрсатаётган цирк артистларининг қувноқ дастурларини томоша қиласиз.

«Оқшом эртаклари» кўрсатувларининг барча сонлари янги йил қувончларига бағишланади.

Сизга маълумки, «Оқшом эртаклари» кўрсатуви билан «Мулкдор» газетаси ҳамкорликда болаларга ажойиб топишмоқлар эълон қилиб, уни топган болаларга ажойиб совғалар улашишни ваъда қилган эди. Ушбу топишмоқларни топиб совға олиш бахтига муяссар бўлган болаларни билмоқчи бўлсангиз шу йилнинг 30 декабрь куни соат 8.40 да бериладиган «Топган топалоқ — кайфияти чоғ» кўрсатувини томоша қилинг.

Энди сиз азиз болаларга 1997 йил 29 декабрдан 1998 йил 4 январгача бўлган ҳафта давомида тайёрланган кўрсатувлар дастурини ҳавола этамиз. Марҳамат, томоша қилинг!

ДУШАНБА, 29 ДЕКАБР

Ўз. ТВ — I дастур.
9.30 «Цирк, цирк, цирк!»
12.35 «Қундуз тоғанинг қиссалари». Мультсериал.
18.30 «Билимдонлар баҳси» клуби.
20.10 Оқшом эртаклари.
Ўз ТВ II-дастур.
18.20 «Ёрилтош» мульттўплам.
18.35 «Табиат дунёси».
Ўз ТВ-IV дастур.
18.45 Мулькарусель.

СЕШАНБА, 30 ДЕКАБР.

Ўз ТВ I-дастур
8.40 «Топган топалоқ — кайфияти чоғ».
10.35 «Қутлов».
12.35 «Қундуз бобонинг қиссалари». Мультсериал.
[illegible]10 «Омад юлдузи». Оила беллашуви.
20.10 Оқшом эртаклари.
Ўз ТВ-II дастур.
18.20 «Ёрилтош» мульттўплам.
Ўз ТВ-IV дастур
18.50 «Мульткарусель»

ЧОРШАНБА, 31 ДЕКАБР

Ўз ТВ-I дастур.
11.20 «Қундуз тоғанинг қиссалари». Мультсериал.
14.05 «Календарнинг сўнгги вараги».
18.10 «Ён, ён, арчажон!»
Ўз ТВ-II дастур.
17.40 «Одобнома».
18.00 «Катта танаффус ёхуд Қорбобо саргузаштлари».
Ўз.ТВ — III дастур.
17.20 «Шаҳзода ва оққушлар». Мультфильм. (Япония).
Ўз ТВ-IV дастур.
18.45 «Ассалом, Янги йил». Мульткарусель.
1[illegible]5 «Нишона».

ПАЙШАНБА, 1 ЯНВАР, 1998 йил

Ўз ТВ-I дастур
10.25 «Қундуз тоғанинг қиссалари». Мультсериал.
12.20 «Эртакка ишонинг».
12.50 «Янги йилим, яхши йилим».
18.00 «Мультконцерт».
18.15 «Президент арчаси». «Туркистон» саройида бўлиб ўтган «Арча байрами» намойиш этилади.
20.10 Оқшом эртаклари.
Ўз ТВ-II дастур.
9.00 «Катта танаффус ёки Қорбобо саргузаштлари».
11.10 Шаҳзода эртаги.
18.05 «Ёрилтош» мульттўплам.
18.25 Янги йил эртаклари.
Ўз. ТВ — III дастур
17.55 «Аралаш» болалар учун ҳажвий журнал.
Ўз ТВ-IV дастур.
18.45 Люфтганзе қанотларида. Европада Янги йил.
18.50 Мульткарусель.
19.20 Болажонлар табриги.
20.15 Болажонлар учун Янги йил совғалари.
21.05 Болажонлар табриги.

ЖУМА, 2 ЯНВАР

Ўз ТВ-I дастур.
10.05 Немис тили.
10.55 «Қундуз тоғанинг қиссалари» мультсериал.
11.45 Болалар учун фильм. «Маринка, янка ва қирол қасрининг сири».
18.10 «Кичкинтоймиз — гижингтоймиз».
19.55 «Донишнома».
20.10 Оқшом эртаклари.
21.00 «Иқтисод алифбоси».
Ўз ТВ-II дастур.
9.00 «Ёрилтош» мулттўплам.
9.10 «Одобнома».
9.20 «Янги йил эртаклари».
18.25 «Бугуннинг боласи».
ЎзТВ — III дастур.
18.20 «Қорқиз», «Қорбобо», «Янги кечи». Мультфильмлар.
Ўз ТВ-IV дастур.
18.45 «Мультомоша».
19.55 «Умид чечаклари».

ШАНБА, 3 ЯНВАР

Ўз ТВ-I дастур.
11.05 «Хуш келибсан, Янги йил!»
11.35 «Шоҳруҳ клуби».
12.25 «Қундуз тоғанинг қиссалари».
18.00 «Мультолам».
19.50 «Оқшом эртаклари».
Ўз ТВ-II дастур
9.00 «Одобнома».
9.10 «Бугуннинг боласи».
18.25 «Боланинг тили».
18.40 «Сувости дунёсига саёҳат».
19.15 «Табиат шифохонаси».
Ўз. ТВ — III дастур.
17.20 «Бахт ва браколла». Болалар учун фильм. (Канада)
Ўз ТВ-IV дастур
11.50 «Шанба эртаги».
18.45 «Мульткарусель».
19.50 «Шанба оқшомида».
20.35 «Биргаликда куйлайдик».

ЯКШАНБА, 4 ЯНВАР

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга ҳизмат қиламан».
13.05 «Қувноқ стартлар».
14.35 «Қундуз тоғанинг қиссалари» мультсериал.
15.05 «Арча атрофида».
18.00 «Янги йил саргузаштлари».
Ўз ТВ-II дастур
9.10 «Боланинг тили».
9.25 «Сувости дунёсига саёҳат».
10.00 «Табиат шифохонаси».
18.25 «Болалар дунёси».
18.45 «Сувости дунёсига саёҳат».
Ўз. ТВ III дастур
18.50 «Томоша» болалар фольклор ансамблининг концерти.
Ўз ТВ-IV дастур
9.00 «Хайрли тонг!».
9.55 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
14.15 «Жонли сайёра».
16.15 «Мультэкран».
16.50 «Сенинг вақтинг».
18.45 «Мультикарусель».
20.20 «Хайрли оқшом!»

Бу ҳафта сиз азиз ўқувчиларга тайёрлаган кўрсатув ва мультфильмларимиз шулардан иборат!

Кўрсатувларимиз ҳақидаги фикр ва мулоҳазаларингизни ёзиб туринг, қишки таътилингиз қувноқ ўтсин азиз болалар!

Тоҳир МУЛЛАБОЕВ

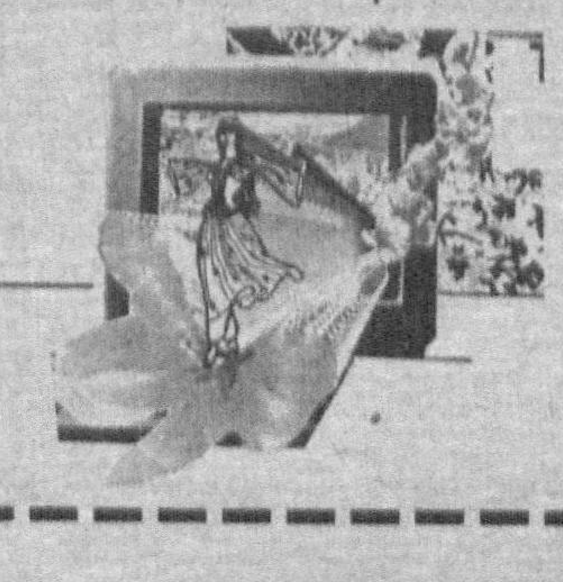

ИЛТИМОС

Ҳурматли «Тонг юлдузи» газетаси ва Ўзбекистон телевидениеси «Болалар» муҳарририятининг ижодий ходимлари!

Авваламбор сизларни кириб келаётган Янги йил билан табриклайман! Мана бир неча ойки севимли газетамиз «Тонг юлдузи» саҳифаларида Ўзбекистон телевидениесининг болалар учун кўрсатувларини алоҳида бериб бораётганингиздан жуда хурсандмиз. Энди бизларга аталган кўрсатув ва мультфильмларни алоҳида дастур орқали белгиланган соатда кўриш бахтига муяссармиз. Уни газетадан қирқиб дарс жадвали ёнига қўйиб қўяяпмиз. Бу бизлар учун жуда қулай бўлди.

Мен телевидение орқали ёритилаётган «Болалигим—пошшолигим» кўрсатувини доимо кўриб бораман. Унда боғчада тарбияланаётган болалар ва кичик синф ўқувчилари ҳаётидан бериб борилаётган лавҳаларни катта қизиқиш билан кўриб бораман. Болалар учун берилаётган қувноқ рақслар, дилрабо қўшиқлар ҳаммамизга ёқади. Ана шундай кўрсатувлар кўп бўлсин.

Яна бир илтимосим болалар учун берилаётган мультфильмларни тўлиқ берсангиз. Айрим ҳолларда мультфильмлар кесилиб бошқа кўрсатувга ўтиб кетилади. Шуларни инобатта оларсизлар деб, ҳурмат билан

Тошкентдаги 103-гимназия мактаби ўқувчиси Сарвиноз ҒАНИЕВА

«ШОИРЛАР — БОЛАЛАРГА»

Кейинги икки-уч ой ичида телевидение орқали «Шоирлар — болаларга» кўрсатувининг қайта тикланганидан жуда хурсанд бўлдик.

Ҳар бир кўрсатувда болалар учун шеърлар ёзадиган шоирлар билан учрашувлар ўтказилаётгани кўпчиликка манзур бўлаяпти. Ушбу кўрсатув орқали болалар шоирларининг ижоди, ҳаёти ҳақида, ҳар бир шеърнинг ёзилиш тарихи тўғрисида қизиқарли маълумотлар олаяпмиз.

Бунинг учун сизларга катта раҳмат!

Кейинги кўрсатувларингизда болалар шоирларидан Турсунбой Адашбоев, Анвар Обиджон, Умида Абдуазимова, Сафар Барноев, Наримон Орифжонов, Толиб Йўлдош, Абдусаид Кўчимов, Абдувоҳид Мулламуҳамедовлар билан учрашувлар ўтказишингизни истардик.

Зарина ҲАСАНОВА, Бухоро вилояти Жондор туманидаги 2-ўрта мактабнинг 9-В синф ўқувчиси

ЖАВЛОННИНГ СЕВИНЧИ

Жавлонга рубоб излаб,
Магазин томон юрдик,
Кичикроғи йўқ экан,
Бир оз ўйланиб турдик.

Сотувчини имладик,
— Нима керак, акаси?
Мақсадни айтсак, деди:
— Бор-да, ука, шапкаси!

Жавлон дерди қийқириб:
— Майли, дада, оламан! —
Дўппимни ечиб қўйиб,
Шапка кийиб чаламан!

Яхшимурод ДАВРОНОВ

МЕҲР

Онанинг кўзи токчада ярми кемирилган оппоқ нонга тушди. Дарров англади. Бу — очофат сичқоннинг иши. Жаҳл билан қопқон топиб, оғзини деворда очилган янги тешикка тўғрилаб қўйди. Бир пайт қопқон «тақ» этиб, сичқонбойни бир оёғидан тутиб олди. Буни кўрган Иқболжон яқин келиб, уни кузата бошлади. Сичқон типирчилаб, ҳар ён ўзин урарди...

Шунда онаси: — Ёмоннинг жазоси шу. Бироздан сўнг тинчиб қолади, — дея иши билан машғул бўлаверди. Иқболжон эса беихтиёр қопқон симини босиб, сичқонни озод этди-ю, секин онасига қаради. Она сезди чоғи яқинлашиб сўради:

— Сичқон қани?

— Озод этдим. Айб иш қилган кезда жавдираб туриши худди синглим кўзларига ўхшар экан...

Она ўғлини қоймай, бағрига босди.

Вали АҲМАДЖОН

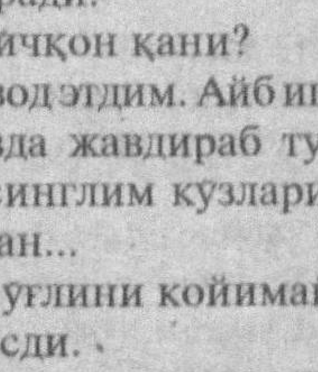

Янги йил мактаб саҳнаси учун

АБДУЛЛА УЛУҒОВ

ЭНГ БАХТЛИ КУН

(Икки парда, тўрт кўринишли пьеса)

(Давоми. Боши ўтган сонларда)

Гулнор — Бувижон ота-онамнинг кўнглини ҳам мана бу сингари (жинларни кўрсатиб) жирканч махлуқлардан халос қилинг!

Кампир — Хўп, майли! (Гулнорнинг ота-онасига) Қани, унда оғизларингизни очинглар-да, кўзларингизни юминглар! Улар оғизларини очиб кўзларини юмишади.

Кампир — Ё бисмиллоҳ! Ё бисмиллоҳ! Ё бисмиллоҳ! Лаънатланган лаъинлар чиқ! Чиқ! Чиқ! (Уларнинг оғзидан ниманидир тортиб олаётгандек ҳаракатлар қилади) Лаънатланган бадният махлуқлар чиқ! Чиқ! Чиқ!

Ота-онаси турган жойида «оҳ-воҳлаб» тўхтовсиз силкина бошлайди. Ўтириб қолишади. Туришади. Силкинишади. Инграб «оҳ-воҳ» қилишади.

Гулнор (йиғламсираб) — «Вой-воей! Вой-воей!

Кампир — Чиқ! Чиқ!

Ота-онаси силкиниб тўлғонаверади. Тўхтаганида саҳна бир-бирига ўхшамаган, паст-баланд бўйли, ярим яланғоч думли, шохли, узун сочлари ёйилиб кўз-қулларини қоплаб олган, қадлари букчайган, бадбашара икки жин пайдо бўлади. Ота-она (бараварига) Худойим-ей! Вой Жоним-пей! Гулнорга суяниб ўтириб қолишади.

Кампир — Худога шукур! Худога шукур! Яратган ягона парвардигорнинг қудрати билан, мана, маккор махлуқлардан халос бўлдиларнинг! Худога шукур! Худога шукур!

Отаси — Худога шукур! Худога шукур!

Онаси — Худога шукур! Худога шукур!

Кампир — (жинларга) Шу пайтгача қаерда эдиларинг?

Жинлар — (қунишиб) Мана буларнинг қонида! Иссиққина эди! Бу ер совуқ экан! Вуй, совуқ экан (қунишиб қалтирашади) Қон мазза эди-ей! Маза эди! Иссиққина жойда ҳузур қилиб яшар эдик. Одамларга истаган ишимизни қилдирар эдик. Оҳ маза эди. Маза эди!

Кампир — Нима қилар эдингиз?

Жинлар — (қалтирашиб) Одамларни бир-бирига ёмон кўрсатардик. Уғирлик қилдирардик. Ёлғон гапиртирардик. Тилла буюмларга, ялтироқ нарсаларга, кийим-кечакка қизиқтирар эдик. Иғво, ғийбат қилдирардик. Ҳасад тутуни билан кўнгилларини кир қилар эдик. Оҳ маза эди. Маза эди!

Гулнор — Вой лаънатилар-ей!

Онаси — Вой қуриб кетгурлар-ей! Вой мурдашуйга дуч бўлгурлар-ей!

Отаси — (хезланиб) Ҳали сенларни? Ҳали сенларми мени азоблаб келган?

Кампир — (жинларга) Маккор махлуқлар! Сиз лаънатланганлар бу бечораларни не кўйларга солмадингиз?! Уғирлик қилдирдингиз! Фирибгарликка ўргатдингиз! Қон-қариндошларига, қўни-қўшниларга, биродар, ўртоқларига хиёнат қилдирдингиз! Ҳасад ўтига ёқиб, мана шу хилват ўрмонга келтирдингиз.

Жинлар — А-ҳа! Тавба қилдик энди! Тавба қилдик! Энди, энди... асло...

Кампир — Энди... жойларингиз ўлаксахўр қушларнинг қонида бўлсин. Даф бўлинглар! Даф бўлинглар!

Жинлар — (бараварига) Тавба қилдик-ей! Тавба қилдик-ей!

Кампир — Даф бўлинглар лаънатланган маккор махлуқлар!

Жинлар йўқолиб қолади. Қарға, зоғларнинг «қағ-қағ», «чақчақ»лагани эшитилиб туради.

Гулнор — (ҳайратланиб) Вой, ажойиб! Бирам енгилман! Бирам бошқачаман! Ҳеч ҳам ўзимни бунақа сезмаганман. Одамларни, қушларни дарахтларни, ҳамма-ҳамма нарсани бирам яхши кўриб кетаяпманки... Анорни ҳаммадан ҳам соғинаяпман!

Онаси — (қўллари, оёқларига қараб, силаб, турган жойида айланиб) Мен ҳам бошқачаман! Пардайман. Гўё ҳамма ёқ оп-ойдиндай. Қўни-қўшниларни соғиниб кетяпман. (Гулнорга қараб) Аммангни бирам кўргим, елкаларига осилиб йиғлагим келяпти. Ҳамма-ҳаммани яхши кўриб кетяпман.

Отаси — (ҳаяжонланиб) Мен ҳам ўзимни ҳеч қачон бундан енгил сезмаган эдим. Атроф кўзимга бошқача кўриняпти. Осмонга учгим, ҳамма-ҳаммага яхшилик қилгим келаяпти. Анорнинг бувисидан ич-ичимдан йиғлаб, кечирим сўрагим келаяпти. Дўконимиздаги кийим-бош, китоб, дафтар қиламларни болаларга улашгим, барча-барчани музқаймоқ билан сийлагим келаяпти.

Кампир — Бу кўнгилнинг ойдинлашганидандир!

Гулнор — (ҳаяжонланиб) Бу кун қандай ажойиб! Қандай ажойиб!

Отаси — Бу кун биз тилладан ҳам бебаҳо бойлик топдик. Кўнглимизни кўрдик. Уни тозартирдик. Бадниятлардан халос бўлдик.

Кампир — Ҳа, бу кун энг бахтли кун!

Гулнор — Бу кун учун раҳмат Сизга бувижон. Раҳмат!

Отаси — Раҳмат Сизга! Раҳмат!

Онаси — Раҳмат! Раҳмат!

ПАРДА

(Тугади)

Табиат ажойиботлари

БОДРИНГ ДАРАХТИ

Африканинг шарқий қирғоқларида, Аден кўрфази ҳинд океанлари билан бирлашган жойда кичкинагина Скотра ороли жойлашган. Бу орол цивилизациядан жуда ҳам чекка ўлка бўлиб тоғли, шу билан бирга сирли мамлакат ҳамдир. Туб аҳоли аборигенлар бўлиб, улар ғорларда ҳаёт кечирадилар. Бу жойда ибтидоий тузумдаги урф-одатлар сақланиб қолган. Оролнинг наботот олами ҳам ўзига хос бўлиб, бошқа қитъаларда учрайдиган ўсимлик турларига қараганда у қадимий ва ажойибдир. Ана шундай ўсимликлардан бири бодринг дарахти саналади. Бу дарахт қовоқдошлар оиласининг ягона вакилидирки, унинг барглари майда тиканлар билан қопланган, меваси худди бодрингга ўхшайди.

Шунинг учун ҳам у бодринг дарахти дейилади. Гуллари майда, сариқ рангда бўлади.

Бодринг дарахтининг бўйи унча баланд эмас. Поя ва баргларидан кўзга тушса кучли оғриқ берадиган сутсимон суюқлик ажралиб чиқади. Бир илдиздан бир неча поялар тармоқланган ҳолда ўсади.

МЕШКОБЧИ ДАРАХТ

Ер куррасининг баъзи қитъаларида шундай дарахтлар ҳам учрайдики, уларнинг тўқималари жуда юмшоқ бўлиб, сув шимиш қобилиятига эга. Бундай дарахтлар ёғингарчилик вақтида шу атрофда яшайдиган қабилаларни ва бошқа ўсимлик турларини сув билан таъминлайди. Уларга мисол қилиб жанубий-ғарбий Африканинг тоғли минтақасида ўсадиган морина дарахтини келтириш мумкин. Дарахтнинг поялари сув шимганда жуда ҳам шишиб кетади. Намгарчилик мавсумларида тўқималари юмшоқ бўлади. Моринани биринчи марта ўрганган немис ўсимликшуноси Динтер бу дарахтнинг бўйи 2—6 метргача, эни эса 1 метргача бўлишини аниқлаган. Баъзи олимлар эса бундан ҳам баландроқ, бундан ҳам энлироқ бўлишини айтишган. Пўстлоғи текис ва кулранг тусда бўлади. Бу дарахтнинг каваклари йўқ, лекин шунга қарамай, юмшоқ танасида кўп миқдорда сув сақлаш қобилиятига эга. Морина дарахтининг аҳамияти жуда катта, у чўл зоналарида ўсимликларни қуриб қолишдан асрайди. Шу йўл билан ўша минтақаларнинг ўсимлик оламини сақлаб қолишда жуда катта роль ўйнайди.

Худойберган ХУДОЙБЕРГАНОВ,
ТошДУ Биология-тупроқшунослик факультетининг катта ўқитувчиси

ТОНГ ЮЛДУЗИ
Муассислар:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МАТБУОТ ҚЎМИТАСИ

Бош муҳаррир: Умида АБДУАЗИМОВА
Таҳрир ҳайъати:
Муртазо СУЛТОНОВ, Жаббор РАЗЗОҚОВ, Гулнора ЙЎЛДОШЕВА, Шермат ЁРМАТОВ, Ҳотам АБДУРАИМОВ, Муқимжон ҚИРҒИЗБОЕВ, Дадахон ЁҚУБОВ, Исфандиёр ЛАТИПОВ, Юсуф ШОДИМЕТОВ, Феруза ОДИЛОВА.

IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Ҳажми 1 босма табоқ
Буюртма — Г -0821.
10960 нусхада босилди.
Қоғоз бичими — А-3.
Босишга топшириш вақти 19.00
Топширилди — 18.30
Навбатчи муҳаррир Б. Каримов

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 000137
Манзилимиз: 700083, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Нашр кўрсаткичи: № 64563
Телефон:
1-33-44-25
1-36-57-91
1-36-54-21

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй

1 2 3 4 5 6